

LIITE F: Luontoarvot

Kasvillisuustyytit

Suurpellon asemakaavojen IV ja V alueet koostuvat suurimmalta osaa avoimesta peltoaukeasta, jota ei enää aktiivisesti viljellä. Alueen pohjoisosan metsät ovat kangasmetsää kallioisine kohtineen. Tämän pohjoisreunan kalloselänteen Smedsbergenin kangasmetsiä on harvennettu runsaasti viime vuosina. Alueen länsi- ja eteläosassa vanhojen pelto- tai laidunalueiden kohdille on kasvanut lehtoa. Länsiosan lehtojen pohjoispuolelle kohoaa alueen laajin kallio alue Vassholmsberget, jolta on näkymät pohjoisen suurpellon ylitse.

Alueen tärkeimmät luontoarvot sijaitsevatkin Vassholmsbergetin ympäristön lehdoissa sekä Vassholmsbergetin pohjoisrinteellä. Myös alueen puro Smedsbäcken ja Henttaanpuron metsäinen osuus on luokiteltu luontoarvoiltaan paikallisesti erittäin arvokkaiksi. Näiden lisäksi alueella on kaksi maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua kohdetta: Lillträskin suoalue ja kuvion 38 pähkinäpensaslehto.

Alueen kalliot ovat tyypillisiä karuja mäntyvaltaisia kalliomaita, joiden aluskasvillisuus koostuu jäkälistä, kangasmaiden varvuista ja kalliomaalle tyypillisistä heinistä.

Kangasmetsät ovat pääosin alueen pohjoispuolella mustikkatyyppin kangasta, jossa esiintyy paikoittain rehevää lehtomaista kangasta. Hakkuista säilynyt valtapuusto on noin 50–60-vuotiaista. Paikoin on myös laikkuja, jossa valtapuusto on selvästi nuorempaa. Kankaat ovat kuusipainotteisia ja kuviot 11,13, 17 ja 18 ovat kuusikkoo. Selvitys alueen itäreunan kankaat Kehä II tuntumassa ovat kasvillisuudeltaan epämääräisempiä ja vaihtelevampia ja niiden aluskasvillisuus on ruoho- ja heinäpainotteista.

Selvitysalueen suurimmat lehdot painottuvat alueen länsiosaan. Lehtojen puusto muodostuu lähinnä koivuista ja haavoista. Kuviolla 34 virtaa vanha oja, jonka kohdalla esiintyy jonkin verran tervaleppiä. Lehtipuuvesakkoa esiintyy vaihdellen ja paikoin tiheään. Aluskasvillisuus vaihtelee runsaasta lajistosta (kuvio 34) heinävaltaisempaan (kuvio 40 vanha tienpohja) tai varjoisempaan sananjalka ja kielovaltaiseen aluskasvillisuuteen kuten kuvioilla 40 ja 42. Kuviolla 38 esiintyy kookkaita pähkinäpensaita yli 20 kappaletta hehtaarilla, joten kohde täyttää luonnonsuojelulain 29 §vaatimukset suojelusta luontotyyppistä.

Alueelle ylettyy kaksi pientä suoaluetta. Toinen (kuvio 49) on osa Lillträskin suoaluetta, joka sijaitsee luonnonsuojelualueella. Itse selvitysalueella ei ole luonnonsuojelualueita tai luonnonmuistomerkkejä. Kuvio 49 on lähinnä ruohoturvekangasta ja kuviolla esiintyy järeitä kuusia, lahopuita ja muutama

vanha kuiva oja. Alueelta löytyi maastokäynnillä äärimmäisen uhanalaisen lahokaviosammaleen itiöverso. (Luontotieto Keiron 2018) Toinen suoalue (kuvio 31) on lajistoltaan monimuotoista heinä- ruohokorpea. Korpi jatkuu myös suurelta osaa selvitysalueen ulkopuolelle. Alueelta on aikoinaan harvennettu kuuset ja korpi on tällä hetkellä lehtipuuvaltaista.

Selvitysalueella kulkee kaksi puroa: Smedsbäcken ja Henttaanpuro, jotka yhtyvät heti selvitysalueen ulkopuolella ja alittavat etelässä Kehä II:n, josta jatkavat ja virtaavat Haukilahden kohdalla mereen. Smedsbäcken on pysynyt pitkään samoilla kohtaa selvitysalueella Gerkin kartanon itä- ja eteläpuolella. Gerkin kartanon pohjoispuolella Smedsbäcken on laitettu putkeen. Kuviolla 19, missä kohden puro tulee ulos putkesta, on puron luonnontilaisiin uoma. Pellolla Smedsbäcken virtaa suorana valtaojana, jossa on paikoin pientä luontaista mutkittelua. Henttaanpuro virtaa varsin jyrkkäreunaisena metsäpurona Lillträskin suoalueelta pellolle. Puron pohja on sorainen ja siellä on paljon vesikiviä, joilla kasvaa vesisammalia. Henttaanpuron pellolla kulkeneen puron uoman paikka on vaihdellut jonkin verran vuosisadan aikana: eniten alueen itäpuolella, missä Smedsbäcken ja Henttaanpurot yhtyvät.

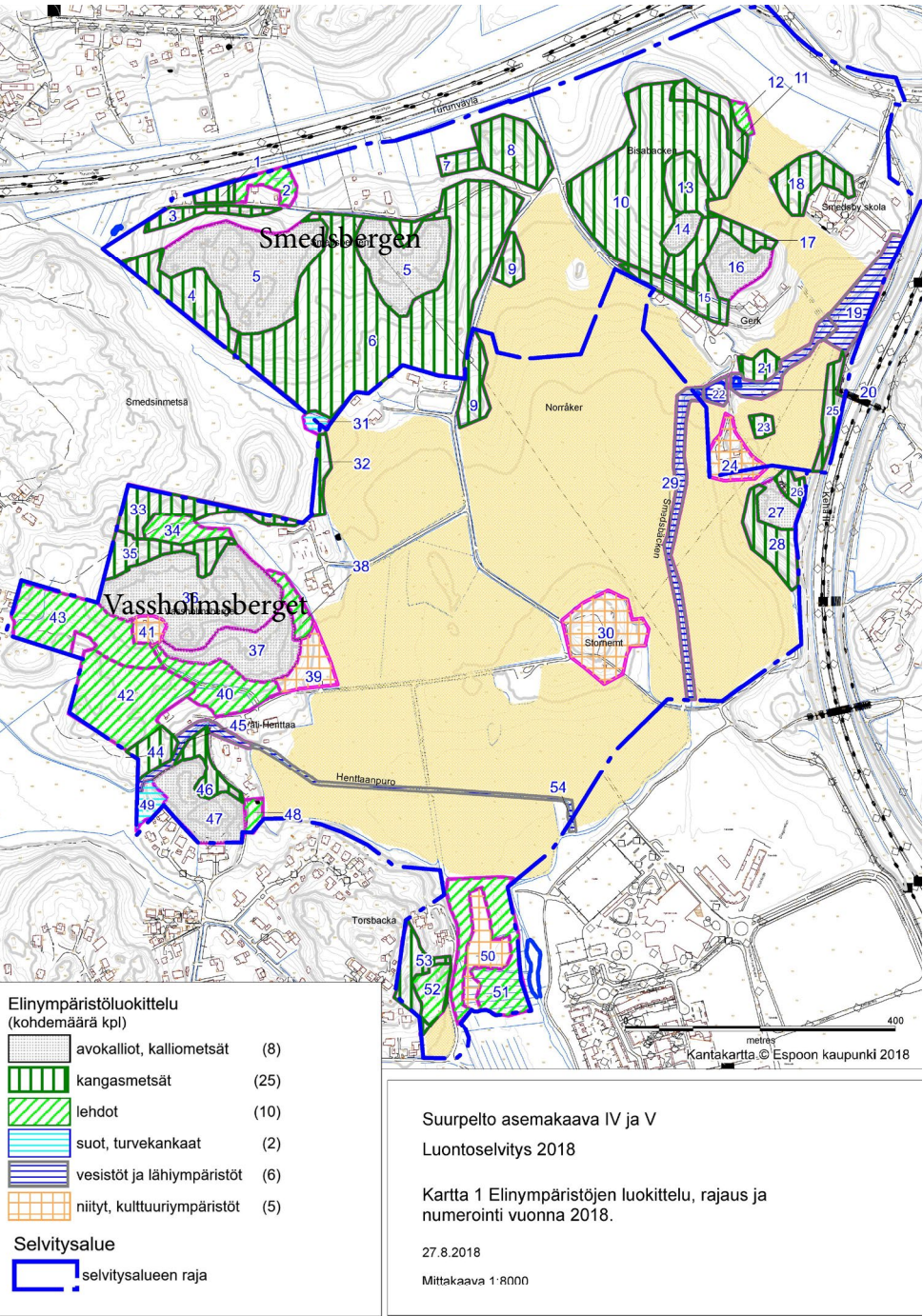
Suurin osa selvitysalueesta on kesantopeltoa, jota ei ole erikseen luontselvityksessä kuvioitu. Selvitysalueelta löytyy niittykasvillisuutta vanhoilta kulttuurivaikutteisista alueista (kuviot 24, 30, 39, 41 ja 50) Näistä muut paitsi kuvio 50 ovat vanhoja pihapiirejä, joilla kasvaa niittylajistoa ja tavallisten metsäpuiden lisäksi jalopuita, hedelmäpuita ja koristepensaita. Kuvio 50 on vanhaa peltoa, joka on ympäriltä lähtenyt jo metsittymään.

Eläimistö

Suurpellon selvitysalueella on varsin monipuolinen ja arvokas linnusto. Suurpellon vanha maatalousmiljö kesantopeltoineen ja ojineen soveltuvat hyvin monelle kulttuurimaiseman ja maatalousympäristön tyyppilajille pesimäalueeksi. Myös metsälinnusto alueella on kohtuullisen monipuolinen, mutta tavanomainen.

Keironin 2018 luontoselvityksessä alueelle on esitetty yksi lepakoille tärkeä alue Vassholmsbergetin ympäristössä. Havaintoja lepakoista tehtiin kuitenkin ympäri selvitysalueen metsäisiä alueita. Suurpellon metsissä on kohtuun paljon laho- ja kolopuita, joita lepakot voivat käyttää päiväpiiloinaan.

Alueen länsiosan Vasholmsbergetin ympäristössä on tehty liito-oravahavaintoja vuonna 2007. (Luontotieto Keiron 2007) Liito-oravan elinaluetta on Keironin 2018 luotoselvityksessä rajattu alueelle myös laajemmin.

Kartta eri kasvillisuustyyppien luokittelualueista (Luoto, Tuomas ja Pimenoff, S. (2018))

(Luoto, Tuomas ja Pimenoff, S. (2018))

Lähde:
(Luoto, A. Tuomas, S., Pimenoff, S. (2018) Suurpelto IV ja V asemakaavoitus, luontoselvitys 2018. Espoo: Espoon kaupunki.)